

Lampiran 1 : Soalan-soalan Kaji-selidik

1. Nama : _____
2. Pekerjaan: _____
3. Umur : _____
4. Tempat lahir : _____
5. Adakah anda: generasi pertama [] generasi kedua []
generasi ketiga [] generasi keempat []
6. Jantina : Lelaki [] Perempuan []
7. Status Perkahwinan: Berkahwin [] Belum Berkahwin []
Bercerai [] Janda /Duda []
8. Berapa tahun berada di Malaysia: _____
9. Tempat tinggal sebelum berpindah ke Malaysia: _____
10. Berapa tahun berada di sekolah : _____
11. Bahasa perantaraan yang digunakan di sekolah: _____
12. Bahasa pertama yang dituturkan semasa kanak-kanak:

13. Adakah bahasa pertama semasa anda kecil masih anda tuturkan sekarang?
Ya [] Tidak []
14. Adakah bahasa-bahasa lain yang anda boleh tuturkan sekarang dengan baik:

15. Anda boleh membaca dalam Bugis ? Ya [] Tidak []
16. Anda boleh menulis dalam Bugis? Ya [] Tidak []

17. Apakah bahan bacaan anda dalam bahasa-bahasa berikut. Sila tandakan :

Bahasa	Surat	Suratkhabar	Buku cerita	lain-lain
Bugis				
Melayu				
Inggeris				
Lain-lain				

18. Orang yang tinggal di dalam rumah:

Datuk dan nenek [] Ibu bapa [] anak-anak []
abang2 dan kakak2 [] suami/isteri [] adik-adik []

19. Bagaimana anda mempelajari Bahasa Bugis?

Dari datuk dan nenek [] ibu bapa [] kawan2 []
saudara-mara [] sendiri []

20 .Apakah bahasa-bahasa yang anda pelajari di sekolah :

21. Apakah bahasa yang anda tuturkan di rumah?

Kepada isteri / suami anda: _____

Kepada anak-anak anda: _____

Kepada ibu bapa anda: _____

Kepada abang2 /kakak2/ adik2anda: _____

Kepada bapa saudara dan ibu saudara anda: _____

Kepada nenek dan datuk anda: _____

Kepada cucu-cucu anda: _____

22. Sekiranya anda tidak bercakap Bugis, bahasa manakah yang anda gunakan?

Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, _____

23. Apakah bahasa yang anda gunakan di tempat kerja?

Kepada orang yang bekerja dengan anda sekiranya bekerja sendiri:

Kepada rakan-rakan sekerja : _____

Kepada rakan-rakan yang berketurunan Bugis: _____

24. Adakah semua anak-anak anda dilahirkan di Malaysia? Ya [] Tidak []

25. Adakah anda ingin anak-anak anda belajar Bugis? Ya [] Tidak []

26. Adakah anda ingin anak-anak anda menggunakan Bugis? Ya [] Tidak []

27. Kenapa? _____

Untuk mendapatkan pekerjaan []

Untuk berkomunikasi dengan ibu bapa secara lebih berkesan []

Untuk berkomunikasi dengan datuk nenek secara lebih berkesan []

Untuk mendapatkan pendidikan yang tinggi []

Untuk memahami sesuatu keturunan []

28. Adakah anda mendapati Bugis adalah bahasa yang berguna? Ya [] Tidak []

29. Kenapa? _____

30. Adakah anda dan anak-anak anda mempunyai pelajaran Bugis secara formal?

Ya [] Tidak [] Kadang kadang [] Jarang-jarang []

31. Adakah tempat-tempat tinggal di Malaysia yang anda fikir yang anda boleh

mengekalkan penggunaan bahasa Bugis? Ya [] Tidak []

32. Sekiranya “Ya” di mana? _____

33. Kenapa? _____

34. Kebanyakan kawan-kawan anda terdiri dari kaum Bugis? Ya [] Tidak []
35. Apakah bahasa yang anda tuturkan dengan rakan-rakan Bugis anda?
Bugis: Ya [] Tidak []
Bahasa-bahasa lain : _____
36. Adakah anda fikir bahasa Bugis adalah identiti kepada orang Bugis?
Ya [] Tidak []
37. Jika tidak apakah yang menjadi identiti kepada orang Bugis?
38. Apakah sikap anda terhadap kahwin campur?
Menyokong [] Tidak menyokong [] Tidak kisah []
39. Kenapa? _____
40. Nyatakan komuniti-komuniti lain yang anda lebih bercampur/bergaul?
Cina [] India [] Indonesia [] Jawa [] Boyan [] Banjar []
41. Anak-anak anda melalui sistem pendidikan yang mana?
Pengantaraan Bahasa Melayu [] Pengantaraan Bahasa Inggeris []
Pengantaraan Bahasa Cina []
42. Kenapa anda membuat pilihan ini?
43. Adakah anda menonton program televisyen:
Bugis [] Bahasa Melayu [] Bahasa Inggeris [] lain-lain []
44. Dalam acara keagamaan atau berdoa apakah bahasa yang anda gunakan?
Bugis [] Bahasa Melayu [] Bahasa Inggeris [] B. Arab []
45. Bolehkah anda berbincang isu-isu semasa dalam bahasa Bugis?
Ya [] Tidak []
46. Apakah bahasa yang anda gunakan ketika marah?
Bugis [] Bahasa Melayu [] Bahasa Inggeris [] lain-lain []

47. Apakah bahasa yang anda gunakan untuk mengatakan perasaan sayang?

Bugis [] Bahasa Melayu [] Bahasa Inggeris [] lain-lain []

48. Apakah bahasa yang anda gunakan ketika berdoa dalam hati?

Bugis [] Bahasa Melayu [] Bahasa Inggeris [] lain-lain []

49. Apakah bahasa yang anda gunakan ketika berfikir?

Bugis [] Bahasa Melayu [] Bahasa Inggeris [] lain-lain []

Terima kasih di atas kerja sama anda

17. Aga bhasa yagunnangi wetutta mabbaca. Tandrei.

Basa	Surek	Surek khabarak	Bok cerita	laing-laing
Ugi				
Melaju				
To Futeh				
Basa laing				

18. Niga tisibawa mondoro ki bola i:

Fuang /nene[] Indok/Ambok [] Anek []

Kaka burane/makundre [] Andri [] Eppoh []

19. Fikkogi magguruki basa Ugi?

Fuang /nene[] Indok/Ambok [] Kawang-kawang[]

Sumpu-lolo [] Iyak riyale []

20 . Aga basa ifaggurui ki sikolah i?

21. Aga basa iyagunnangi ki bola i?

Akki bene ta/lakke ta _____

Akki anak-anak ta: _____

Akki indok / ambok ta: _____

Akki kaka burane ta: _____

Akki kaka makundre ta: _____

Akki andri-andri ta: _____

Akki amure ta: _____

Akki nene ta /fuang ta: _____

Akki eppoh ta : _____

22. Akko dek manennaki basa Ugi, basa aga to fake?

Basa Melaju, Basa To Futeh, _____

23. Basa aga tofake ki ondrong mapalaung?

Akki tau mapalaung, akko mapalaung riyale kik?

Akki tau sibawa mapalaung i : _____

Akki kawang-kawang ugi ta: _____

24. Engka ga anak-anak ta ya maneng jaji ki Malaysia? Iyek [] Dek []

25. Engka ga anak-anak ta ya maneng melok magguru basa Ugi?

Yek [] Dek []

26. Engka ga anak-anak ta ya maneng melok macca mabasa Ugi?

Yek [] Dek []

27. Magi?

Ilolongi falaung []

sifakadada sibawa indok ambok []

sifakadada sibawa fuang ato nene ta []

Ilolongi fadissengeng metandre []

Ifahangi / Irinssengi keturuna ta []

28. Magguna ga basa ugi e kiridik ? Yek [] Dek []

29. Magi? _____

30. Engka ga anak-anak ta maggurui basa ugi ki sikolah i ato sibawa guru i?

Yek [] Dekne kah [] kadang-kadang []

31. Engka ga ondrong ki Malaysia wedding manenungeng basa Ugi ?

Yek [] Dek gaga []

32. Fi mindro?

33. Magi?

34. Mega kawa ta to Ugi? Yek [] Dek []

35. Basa aga tofake manenak sibawa kawang-kawang ugi ta?

Ugi Iyek [] Dek []

Basa laing : _____

36. Basa Ugi ero tandra-tandra na to ugi?

Iyek [] Dek []

37. Akko tenia aga tandra na to ugi?

38. Aga falauta ko bottingi selewengna bangsata?

Persetuju [] Dek persetuju [] Dek na jampangi []

39. Magi? _____

40. Engka ga bangsa laing sibawaki makkadada? ?

Cina [] India [] Indonesia [] Jawa []

Boyan [] Banjarak []

41. Anek-anek ta masikolah aga?

Masikolah Melaju [] Masikolah to Futeh [] Masikolah Cina []

42. Magi idik iye to fileh?

43. Engka ga idik maketeita siarang telebising:

mabasa Ugi [] mabasa Melaju []

mabasaTo Futeh [] laing-laing []

44. Rilalenna bicara agama i ato maddoang basa aga to agunangeng?

Ugi [] Melaju [] To Futeh [] Arab []

45. Weddingik mampattangareng perkara-perkara makukui rilalenna basa Ugi?

Iyek [] Dek []

46. Basa aga tagunna ngi wetunna mecek ki?

Ugi [] Melaju [] To Futeh [] laing-laing []

47. Basa aga tagunna ngi wetunna makkadada aseh-masengeng?

Ugi [] Melaju [] To Futeh [] laing-laing []

48. Basa aga tagunna ngi wetunna madoang rilaleng yatina?

Ugi [] Melaju [] To Futeh [] laing-laing []

49. Basa aga tagunna ngi wetunna mapikirik?

Ugi [] Melaju [] To Futeh [] laing-laing []

Terima kasih ne seba akkeresungetta

Lampiran 3 : Transkripsi Rakaman Perbualan

Rakaman 1

Perbualan di antara bapa (65 tahun) dan anak perempuan (40 tahun)

Bapa: Semalam pakai kereta, pakai aje tak taruh minyak.
Anak: Isi minyak pergi balik.
Bapa: Tu kering pulak.
Anak: Mana tahu 40 Ringgit orang isi.
Bapa: 10 Ringgit tadi baba baru isi, takut tak sampai nak balik.
Anak: Pergi semalam isi 20 Ringgit, balik 20 Ringgit. Oh! Balik takada petronas dah tutup.
Bapa: Oh! 20 Ringgit aje.
Anak: Balik Petronas dah tutup.
Bapa: Itulah kata Izat, kereta ni tak balik kita fuang baba. Baba isilah 10 Ringgit.
Anak: Masa pergi semalam dah E isi 20 Ringgit. Itulah nak isi kat Petronas tu *tattutukkni*. **(dah tutup)**

Rakaman 2

Perbualan di antara anak perempuan (40) ibu (65) dan nenek(88)

Ibu: *Agasenna itellok igontangi siba golla cedek. Furaniro inasungi gola napenni itarolabuk cedek.* **(Telur dipukul dengan sedikit gula. kemudian gula pasir masukkan tepung sedikit- sedikit, terlebih dahulu masak gula dengan sedikit air sehingga menjadi pekat).**
Nenek: *Itaro menggontang kembang ladek pi, meferek-ferek.* **(Dipukul hingga kembang, biarkan pekat.)**
Ibu: *Napenni ilabuki cedek. Tacedek-cedecklah. Tacedek-cedek inasu. Menasuni ifeini.* **(Masukkan tepung gandum sedikit. Sedikit sedikit. Masak dalam kuantiti yang sedikit). Bila dah masak angkatlah)**
Nenek: *Faterunni ki....* **(Terus masukkan...)**
Ibu: *Faterunni kiwair gollai.* **(Terus masukkan ke dalam air gula)**
Ibu: *Yandreni kofurrai.* **(Lepas tu bolehlah kita makan)**

Rakaman 3

Perbualan di antara seorang nenek (88) , seorang jiran perempuan (42) (Seorang juru jual barang-barang di kedai runcit) yang datang berkunjung ke rumah, anak perempuan, S (38)

Nenek: *Aga senna, cappukni anukku. Engkatu yaseng “Zaitun”?* **(Sabun mandi saya dah habis Nama sabun tu sabun zaitun.)**

Jiran: *Dek ga ga Fuang.* **(Tidak ada nenek)**

Nenek: *Furamuakak melli i gade , dekmemeng na gaga mondri e, ki Jelotong, wallufe afo melli.Cappuk afo ni.***(Pernah beli di kedai Jelotong . Sekarang dah habis, terlupa pulak nak beli).**

Jiran: *Dekna ga ga.***(Tidak ada).**

Nenek: *Sabung Zaitun, meloppo tak e, meloppo-loppo, dekna fada sabungbiasa e* **(sabun Zaitun tu besar tak macam sabun biasa).**

Jiran: *Dekna gaga makkakue sabung Zaitun ibaluk.* **(Sekarang sudah tidak ada sabun Zaitun dijual).**

(Jiran memandang kepada anak kecil (cicit kepada nenek) yang menangis kerana mengalami ruam lampin.)

Jiran: Pampers dia tak sesuai .Ada yang satu jenis tu.

S: Ada yang untuk pakai siang dan malamkan. “Pampers all night”.

Rakaman 4

Perbualan di antara Puan Halijah (50) dan anak perempuannya Puan Hawa (28) dengan seorang jiran yang menziarahinya. (38)

Pn. Halijah: *Ero telebiseng e ,melok iganti wayana, repek-repek, itam putihgambana.***(wayar televisyen itu hendak ditukar, sebab itu berkelip- kelip dan gambarnya hitam putih)**

Pn. Siti: *Fatutlah weta onnang repek-repek.***(Patutlah saya tengok tak jelas tadi).**

Pn. Halijah: *Nappi deknengka ufetue.***(Sebab tu saya tak pernah buka)**

Pn. Siti: *Baba na iye nanak e, figi felekna?* **(mana ayah budak ni?)**

Pn. Halijah: *mappalaungi kesik, mappalaung kilang, mebela.***(Kerja, kerja kilang, jauh)**

Pn. Siti: *Arewing ne reweklah?* **(Dia balik petanglah?)**

Pn. Halijah: *Teté k seppulo, engkani rewek, mappalaungi kesik, kongkeni rewek nappeni nesita anakna.***(Pukul 10 baru balik kerja, barulah bjumpa anak dia).**

Pn. Siti: *Hawa tak kerja?*

Pn. Hawa: *cuti*

Pn. Halijah: *Cuti lampek.***(cuti panjang)**

Pn. Siti: *Kerja kat mana?*

Pn. Hawa: *sekolah.*

Pn Siti: *Kat Sekolah?*

Pn . Halijah: *Mappaggurui.* **(Dia mengajar).**
 Pn. Siti: Oh, mengajar. *Fimondroko mappagguru.* **(Awak kerja di mana?)**
 Pn. Hawa: Sek Parit panjang
 Pn. Siti: Sekolah apa?
 Pn. Hawa: Sekolah Agama
 Pn. Halijah: *Telu taun ni mappaguru.* **(dah 3 tahun mengajar)**
 Pn . Siti: Oh! Ustazahlah ni
 Pn. Hawa: Ustazah
 Pn. Siti: Masa sekolah dulu, ada ambil agama?
 Hawa: Ada Darjah Khas.
 Pn. Siti: *Fada anakna Anikla, Faizah, mappaguru to?* **(Macam anak Anik, Faizah pun mengajar juga)**
 Pn. Halijah: *Fada, fada sisseng.* **(Sama, betul-betul sama)**

Rakaman 5

Pengkaji melawat jiran yang baru bersalin , Faekah (26) dan ibunya Pn.Senah (56)

P: *Furani mu dio anakmu?* **(Dah mandikan anak awak?)**
 Faekah: *Defa.* **(Belum)**
 Pn. Senah: *Tettek siaga mu dio?* **(Pukul berapa nak mandikan?)**
 Faekah: *Cinappekfi.* **(Kejap lagi)**
 P: Kenapa pulak ni? *(Kepada anak sulung Faekah yang berumur 4 tahun.)*
 Pn. Senah: Janganlah sibuk *(Marah kepada cucu sulungnya.)*
 P: *Dek toga ne teri anakmu?* **(Anak awak tak menangis ke?)**
 Faekah: kadang-kadang nangis.
 Pn. Senah: kadang-kadang *teri.* Kadang *dek.* **(kadang-kadang nangis, kadang tak)**
 P: *Finmonro kianak?* **(Di mana bersalin?)**
 Faekah: Pontian, Hospital Besar.
 P: *Tettek siaga ne jaji?* **(Pukul berapa dia lahir?)**
 Faekah: *Tettek empak dua puluh lima* **(Pukul 4.25)**
 P: *figi baba na?* **(Mana ayah dia?)**
 Faekah: *Mappallong kiolo.* **(Kerja di depan)**
 P: Kerja sendirilah.
 Faekah: Tidak . Kerja Jaga, MRSM.

Rakaman 6

Di rumah sepasang suami-isteri yang berkahwin sesama etnik, tetapi isterinya tidak fasih bercakap Bugis. Arfah (40) , Becek (39)

Becek: *Engka penyengat lagi ya? (Ada penyengat lagi?)*

Arfah: *Dek ga ga.(Tak ada)*

Becek: *Nikki ko. Wenik iyeki penyengat. Boro.(Semalam awak kena sengat, bengkak).*

P: *Finmondroko mappalaung Arfah? (Awak kerja di mana, Arfah?)*

Arfah: *Mappalaung? Ki sikolah e, MRSM. (Kerja? Di sekolah, MRSM)*

P: *Aga falaungmu? (Kerja apa?)*

Arfah: *Mafalaung kantin.(Kerja kantin?)*

P: *Mannasuko? (Awak masakke?)*

Arfah: *Mannasulah. (Masaklah)*

P: *Siba Faekah? Mega tao mannasu?(ramai orang yang masak)*

Arfah: *Mega . Sepuluh tao. Mega ananak fitu.(10 orang, ada 700 budak-budak)*

P: *Akkasiaga ko mannasu? (Berapa kali awak masak?)*

Arfah: *Akke telu, mandre elek, mandre esoh, mandre arewing. Wenni dek. Minung waeh, biskut, tettek seppuloh. (3 kali, makan pagi, makan tengahari, makan petang. Malam tak, dengan biskut pukul 10).*

Becek: *Cuti sikolah, cuti to. Cuti sikolah mappalaungi ki darek. (kalau cuti sekolah dia pun cutilah, dia kerja kebunlah).*

Rakaman 7

Perbualan di antara ibu Hjh. Marharani, (75) anaknya Hjh. Fatimah (56) seorang suri rumah dan anaknya Hjh. Napisah (51) seorang kerani sekolah.

- Hjh. Maharani: Salleh, Riduan, *macca mabasa ogi*. (**Salleh , Riduan pandai cakap Bugis**).
- Hjh. Napisah: *Tafi, Riduan mabentok-bentok, meto ,umi*. (**Tapi, Riduan cakap pelat- pelat juga, umi**).
- Hjh. Maharani: *Iyalah, macca, nefahang, maneng*. (**Ialah, pandai, dia faham semua**).
- Hjh. Napisah: *Iyalah, tacedek-cedek. Afo Rashid makkekueh mabasa ogi tapi 5*. maknanya jawab dalam bahasa Melayu, kan, tapi cakap Bugis juga. (**Ia sikit-sikit, kalau Rashid sekarang cakap Bugis**).
- Hjh. Maharani: *Fi Akonyong*. (**Mana tempat basuh tangan**)Andre. (**Makanlah**).
- Hjh. Fatimah: *Ako Hajar mabasa Ogi mabasa bentok ni*. (**kalau Hajar cakap Bugis memang cakap pelatlah**).
- Hjh. Maharani: *Hajar macca kan mabasa Ogi*. (**Hajar kan pandai cakap Bugis**).
- Hjh. Fatimah: *Yalah, biasa ni mabasa Melajukan*. (**Ialah dia biasa cakap Melayu, kan**).
- Hjh. Maharani: *Makkekueh Melaju maneng ni saddangna, deksa gaga ero mabasa Ogi. Mondrotoni ero dekna macca mabasa Ogi. Fada anakna Saidah, kawanna anakna macca gerak mabasa Ogi, foleh Sabah*. (**Sekarangni semua orang cakap Melayu, takada yang cakap Bugis. Sebab itulah sudah tak pandai cakap Bugis. Macam anak Saidah, kawan anak dia pandai cakap Bugis, dari Sabah**).
- Hjh. Fatimah: *Foleh Sabah Memeng*. (**Dari Sabah memang**).
- Hjh. Maharani: *Ketu kawanna Fahmilah foleh Sabah, naseng Fahmi, mesirikka netaro, mabasa ogik deknisseng fahang, Fahmi. Makkedeni, aga eko, Ogi indok ambokmu siba keturunanmu Ogi mana dekmuisengi mabasa Ogi e*. (**Kawan Fahmi pun dari Sabah, dia kata malu betul bila kawan dia tu cakap Bugis dia tak faham, kawan dia cakap apalah awak ni , emak ayah awak Bugis dan keturunan Bugis tapi tak tahu cakap Bugis**).
- Hjh. Fatimah: *Macca mabasa Ogi to Sabah e*. (**Memang Orang Sabah pandai cakap Bugis**).

Rakaman 8

Rakaman di antara dua orang besan Puan A(60) dan Puan K(55) berasal dari Sumatera, Indonesia datang melawat anak dan cucunya. Juga ada 3 orang cucu Puan A iaitu Nabila(16), Sabirah (14) dan Sofia (9).

Pn. K: *Tepung berek igore nappa inasu (tepung beras digoreng kemudian dimasak)*

Nabila: Apakah dia cakap ni, aku pun tak faham, dengar ajelah.

Pn. K: *Tepung berek*, tepung beras campurkan dengan tepung susu. Digoreng supaya tidak sakit perutkan.. Tak usahlah beli-beli, aku tengok banyak penyakit budak-budak sekarang. Baiklah tepung beras campur garam sedikit supaya tidak kembung perutnya.

Pn. A: *Indok na Kalsum tepung berek minenasu, nefandreng anakna, megakan anaknaseppuloh. (Emak Kalsum pun masak tepung beras dan diberi makan anak dia, anak dia ramai 10 orang).*

Pn.K: *Iya, yulega iyelli ero mesolik.(tak mampu nak beli yang mahal-mahal tu)*

Pn. A: *Merejing ajekna tao e. (Ialah orang tu pun susah)*

Pn. K: *Tak kisah, sihat-sihat juga.meraja meto, masikolah meto, fada ,meto tao e. (tak kisah anak saya besar juga, sekolah juga macam orang lain)*

Pn. A: *Yolo-yolo masikolah maneng nanak e. (Dulu-dulu semua budak-budak sekolah)*

Pn. K.: *Makakueh manrufang-rufang bawang andrena, manrufang-manrufang toni 13.lasanna ananak e (Sekarang ni ada macam-macam makanan dan macam-macam pula penyakit budak-budak ni)*

Pn. A: *Ero lasa to matoe engka manenni ki nanak e, anakna Rasid, jantungnya maggepung arona. Maraja ni makekue, sihat-sihat ni.(Sakit orang tua pun dah kena pada budak-budak, macam anak Rasid sakit jantung, dada dia bengkak. Sekarang ni budak tu dah besar, dah sihat.)*

Nabila: Ada ke patut dia cakap “ubat lampu”. Apa bendanya “ubat lampu” ni?

Sofia: Dia kata pergi tengok dekat jam tu.

Sabirah: Lah, rupanya “bateri” tu dia kata “ubat lampu”.

Pn. A: Orang kat sini memang cakap “ubat lampu”.

Rakaman 9

Rakaman di antara Ustaz Jaffar (58) dan isterinya (52).

Ustaz Jaafar: *Mettani dekmu rewek ki toddang* (**Sudah lama awak tidak balik kampung**)

Pn. Rogayah: *Mettani.* (**Sudah Lama**)

Ustaz Jaafar: *Aga sebabnya metta nappako rewek?* (**Apa sebabnya awak lama tidak balik?**)

Pn. Rogayah: *Awak tak kasi.*

Ustaz Jaafar: *Mega falaung.* (**Banyak kerja**)

Pn. Rogayah: *Dek to , dek to gaga falaung* penting. (**Tidak juga, tidak ada kerja penting**)

Ustaz Jaafar: *Cikgu Sadek dekgaga kereba-kerebana? Finraka lassanna, melandekka lasanna, kakamu?* (**Tidak ada khabar dari kakak awak tentang Cikgu Sadek? Sudah beransur baik ke atau semakin teruk penyakitnya?**)

Pn. Rogayah: *Abih, deknengka tolekka.* Mana kita tahu? (**Kita tidak pernah pergi**).

Ustaz Jaafar: *Takbakka dekna cerita kakamu? Medisiniga, engkana aruwa ulenna melasakan?* (**Kakak awak tidak pernah ceritake? Dah sembuhke dia, sudah lapan bulan dia sakitkan?**)

Pn. Rogayah: *Tassisseng-siseng mi siruntukki.* (**Sesekali saja kita berjumpa**).

Rakaman 10

Perbualan di antara Hj. Yassin (63) dan isterinya (57)

Hj. Yassin: Assalamualaikum wmb. *Selinna ero tomangkelinga saddakku, yaseng Mohd. Yasin bin Haji Sunuk aselena foleh Sulawesi tapi iyak ijajiakka ki kampung yasenge Kg. Tengah daerah Pontian dua puluh aruwah haribulan telu fatapuloh siddi. Tahun lima puluh fitu nefabbotingna siba sifejajiankku sialah iasenge Saleha. Makekueh eneng pulohna fitu umurukku. Aserah anakku. (Sesiapa yang mendengar suara saya ini bernama Hj. Mohd. Yasin bin Haji Sunuk berasal dari Sulawesi tetapi saya dilahirkan di 8.Kg Tengah, daerah Pontian, 28hb. tiga 1941.Tahun 1957 saya oleh kedua ibu bapa saya dengan Saleha. Sekarang umur saya 63 tahun. Anak saya 9 orang).*

Hj. Yassin: *Aga kareba? (Apa khabar?)*

Hjh. Saleha: *Madeceng. (Baik)*

Hj. Yassin: *Sihat-sihat monko? (Awak sihat-sihat juga?)*

Hjh. Saleha: *Sihat.*

Hj. Yassin: *Aga mu fegok tu? (Awak buat apa?)*

Hjh. Saleha: *Kerja rumah, apa namanya tu “kerja bolah”. massesak, Mabbissa pinceng,mannasu.(Kerja rumah, membasuh kain, mencuci pinggan, memasak).*

Hjh. Yassin: *Siaga ni epoh? (Berapa orang cucu?)*

Hjh. Saleha: *Dekwiseng, ikona bilang i. (Tak tahu, awaklah kira)*

Hjh. Yassin: *Dua puluh siddi. Niga assengna iye? (21. Dia ni siapa nama?)*

Hjh. Saleha: *Saidah*

Hjh. Yassin: *Agamu ero Saidah? (Apa hubungan awak dengan Saidah?)*

Hjh. Saleha: *Pangkat eppokku lah. (Pangkat cucu sayalah).*

Hjh. Yassin: *Siba tometuanna? (Dengan orang tua dia?)*

Hjh. Saleha: *Kira sajing mereppeklah.(Kira saudara rapatlah).*

Rakaman 11

Perbualan di antara Pn.Aminah (56) dengan suami, En. Hassan (58) dengan anak lelakinya Adam (18) dan anak perempuannya Norhidayah (25)

Pn. Aminah: *Figi loklo?* (**Nak ke mana?**)

Suami: *Melokka mapalaung.* (**Nak pergi kerja**)

Pn. Aminah: *Aga mualah kero?* (**Nak buat apa kat sana?**)

Suami: Nak tebang pisang, tebang otti. (**pisang**).

Pn. Aminah: *Mega otti?* (**Banyak pisang?**)

Suami: *Dessa na mega, cedekmi, siba mabaja* kelapa sawit. (**Tak banyak, sedikit, lepas tu nak baja kelapa sawit**)

Pn. Aminah: *Mafacingni ga?* (**Dah bersih ladang kelapa sawit?**).

Suami: *Meloktokka meta anukku, kelapa sawitku, defa nala Jawa e, defa nakka i peladang e? Aga mufegauk eko ki bolai?* (**Nak pergi tengok kelapa sawit, orang Jawa tak datang ambil lagi, peladang pun tak datang ambil lagi, awak di rumah buat apa pula?**)

Pn. Aminah: *Mappabiring, masering-sering, majaga bolah, angka toni Aishah takka kelak.* (**Mengemas, menyapu, jaga rumah, lagipun tengok- tengokkan Aishah yang asyik nangis ni**)

Pn. Aminah: *Adam figi foleh ko?* (**Adam dari mana?**)

Adam :Beli suratkhobar.

Pn. Aminah: Buat apa beli suratkhobar?

Adam: Nak baca.

Pn. Aminah: Suratkhobar apa beli?

Adam: Metro.

Pn. Aminah: Betulke engkau nak baca ni?

Adam : bacalah ni.

Pn. Aminah: Apa cerita?

Adam: Bola sepak.

Pn. Aminah: Asyik beli aje?

Adam: Nak bacalah ni.

Pn. Aminah: Dayah dah basuh kainke? *Furah massesak?*

Hidayah: *Furah.* (**Dah**).

Pn. Aminah: Anak engkau belum mandi ya?

Hidayah: Belum.

Pn. Aminah: Nantilah mandikan sekejap lagi. Dah masakke?

Hidayah: Belum.

Pn. Aminah: keluarkanlah ikan.

Hidayah: Nantilah dulu.

Pn. Aminah: Dayah ni tengah buat apa ni?

Hidayah: Mengemas.

Rakaman 12

Perbualan di antara seorang ibu Pn. Chudeng (60) dan anak lelakinya Rosli (39)

Pn. Chudeng: *Figi foleh?* (**Dari mana?**)

Rosli: Dari kedai.

Pn. Chudeng: *Aga senna, aga muelli?* (**Apa ni, awak beli apa?**)

Rosli: Minyak "*lasa anak*"? (**Minyak untuk "penyakit kanak-kanak"**).

Pn. Chudeng : *Aga fi kuangek muelli?* (**Awak beli apa lagi?**)

Rosli: Beli itu aje.

Pn. Chudeng: *Waseng massuruh melli lemo?*(**Isteri suruh beli limau?**)

Rosli: bukan "*lemo*" , minyak cap limau.(**Bukannya limau, minyak cap limau.**)

Pn. Chudeng: *Magi felek anakmu?* (**Anak awak macam mana?**)

Rosli: Macam biasa.

Rakaman 13

Perbualan di antara ibu Pn. Badariah 66 dan anaknya Pn. Senak (46) seorang suri rumah

Pn. Badariah: *Furanoga manassu, Senak?* (**Awak dah masakke , Senak?**)

Pn. Senak: Defa? (**Belum**)

Pn. Badariah: *Agalok munasu?* (**Nak masak apa?**)

Pn. Senak: **Nasu baleh.* (**Masak ikan**)

Pn. Badariah: *Agafi?* (**lagi?**)

Pn. Senak: *Ikajju.*(**Sayur**)

Pn. Badariah: Sayur apa?

Pn. Senak: Sayur sawi.

Pn. Badariah: *Agafi?* (**Lagi?**).

Pn. Senak: *Beteh baleh. Eromi, dekto ne wedding mega laddek inasu.* (**itu sahaja, tak boleh juga masak banyak sangat**).

Pn. Badariah: *Furani massering?* (**dah menyapu?**)

Pn. Senak: *Defa.*(**Belum**)

Pn. Badariah: *Serringni bolai.*(**Sapulah rumah**)

Pn. Senak: *Ialah, matuppi.* (**Kejap lagi**)

Pn. Badariah: *Fabbiring manengni agagai.*(**Kemaslah semua barang ni**).

Pn. Senak: *matuppi.* (**kejap lagi**).

*nasu baleh: masak asam pedas ikan

Rakaman 14

Di antara pasangan suami-isteri En. Bacok(48) dan isterinya Pn. Rohayah(47) dan anaknya Najjah(23 tahun) menuntut di UiTM, Shah Alam.

En. Bacok: *Kayah, dekmelok jokka Jorok, bolana Huda?*
(Kayah, awak tak nak pergi Johor, rumah Huda?)

Pn. Rohayah: Boleh juga.

En. Bacok: *Jokka kero.***(Pergi sana)**

Pn. Rogayah: *Wedding meto. Jokka-jokka.***(Boleh juga, jalan-jalan).**

En. Bacok: *Tojokka matukerewingi, sita eppohmu, ero nappa jajinna.* **(Kita pergi petang nanti, jumpa cucu awak yang baru lahir tu).**

Pn. Rogayah: *Weddingla.***(Bolehlah).**

En Bacok: *Najjah, meh kueh, mabbicara-bicara.***(Najjah, marilah sini berbual-bual).**

Najjah; Taknak tak pandai cakap Bugis.

Pn. Rogayah: Campur ajelah cakap Bugis cakap Melayu. Dia tak reti cakap Bugis.

En. Bacok: *Kongka le Remi sedak, macampuruk-campuruk.***(Kalau ada Remi pandai .Campur cakap Bugis dan Melayu).**

Pn. Rogayah: *Mapalaungko mattuk, mattivik basek?* **(Kejap lagi awak nak kerjake,bawak bas?)**

En. Bacok: Tak tahu lagi. *Dek kafang.***(Mungkin tidak).**

Rakaman 15

Perbualan di antara Hj. Ismail (65 tahun) & Hj. Salam(67 tahun)

Hj .Derus: *Fi Foleh?***(Dari mana)?**

Hj. Batong: *Foleh gade e, melli gaga melok mabaca dowo baja?***(Dari kedai, beli barang untuk kenduri doa selamat esok.)**

Hj. Derus: *Mega tau muollik?***(Ramai orang yang awak jemput)?**

Hj. Batong: *Pada idik mi.***(Sesama kita sahaja).**

Perbualan di antara suami (En. Wahab) 65, isteri (Pn. Sori) 60, anak Rafidah (30) dan pengkaji (37).

Isteri: *Fi folehko?* (**Awak dari mana?**)

Suami: *Foleh bolai, bola lobbang. Foleh meta kelulu, dekgaga. Melokka makkofek, mattulilikka sappa keluku dekga uruntuk.* (**Dari rumah, rumah kosong, pergi cari kelapa tak ada. Saya nak mengupas kelapa, pusing-pusing cari kelapa tapi tak ada.**)

Isteri: *Nappa furana mappeturung. Yolo mua kittoddang.* (**Baru lepas turunkan kelapa, kat kampung dulu.**)

Suami: Tapi takada kelapanya. Nak buat apa? *Dekwiseng rufa iye.* (**Saya tak kenallah dia ni**) .Betul tak kenal.

Anak: Saya walau lama tak jumpa dia pun saya kenal

Suami: Dulu-dulu saya kenal. Sekarang ni tak kenal. Itu anak dia dah besar dah tu.

Memang lama tak nampak.

Isteri: *Na foleh luar negeri.* (**Dia baru balik luar negeri**)

Pengkaji: Saya baru balik.

Isteri: Lagipun memang jaranglah dia balik. *Figi monroko?* (**Awak tinggal di mana?**) *Ki Pahanglah?* (**Di Pahang ya?**)

Pengkaji: Dulu duduk Pahang....Sekarang Shah Alam.

Suami: Pandai cakap Bugis lagi?

Pengkaji: Dek *walufeh Ogiku.* (**Saya tak lupa bahasa Bugis saya**).

Suami: Baguslah. Ada orang dah tak tahu cakap bugis. Ini yang rugi ni.

Rakaman 17

Perbualan di antara Hj. Arshad (78tahun) dan Hjh Jenek (88 tahun)

Hjh. Jenek: *Aga kareba, Sak? (Apa khabar , Sak)?*

Hj. Arshad: *Fakuehnilah to malasae (Macam inilah orang sakit)*

Hjh. Jenek: Sabbarako. Arengeranko ki Fuangallahtaala.
(Bersabarlah, ingat pada Allah Taala).

Hj. Arshad: *Alledoangkan na medising.(Doakan semoga saya sembuh).*

Rakaman 18

Perbualan di antara seorang nenek (65) dengan cucu (16)

Nenek : Elun, tak bukak ni kade. Jokka ko melli itellok sibawa gola.(Kedai dah buka pergilah beli telur dengan gula).

Elun: Kedai tak buka buat apa nak pergi.

**Tak bukak* maksudnya buka dalam bahasa Bugis.

Rakaman 19

Perbualan di antara Suami (27) dengan Isteri (26)

Isteri: Awak balik kerja pukul berapa?

Suami: Pukul 6.

Isteri: Nak masak ke?

Suami: Masaklah.

Rakaman 20

Perbualan di antara Yana (21 tahun) Yah(15 tahun)

Yana: Yah, *homework* dah siap? (**kerja rumah**)

Yah: Belum. Banyak lagi. *why?*(**kenapa**)

Yana: Ingat nak ajak pergi Pontian.

Rakaman 21

Isteri: 32 tahun Suami 42 tahun

Isteri: Esok nak pergi kenduri pukul berapa?

Suami: Pagi-pagilah. Kenapa?

Isteri: Susu Sarah dah habis.

Suami: Esok pagi sempat beli.